

Конституційний Суд України
Національна академія правових наук України
Хмельницький університет управління та права імені
Леоніда Юзькова
Інститут держави і права імені В. М. Корецького
Національної академії наук України
Євразійська асоціація правничих шкіл та правників

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

*VI Міжнародна науково-практична конференція,
присвячена 85-річчю від дня народження
доктора юридичних наук, професора,
академіка-засновника НАПрНУ,
першого Голови Конституційного Суду України
Леоніда Петровича Юзькова*

ЗБІРНИК ТЕЗ

31 березня 2023 року

м. Хмельницький

П 68 **Правові засади організації та здійснення публічної влади:** збірник тез VI Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 85-річчю від дня народження доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова (м. Хмельницький, 31 березня 2023 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2023. 599 с.

ISBN 978-617-7572-61-8

У збірнику представлені доповіді, які були подані на VI Міжнародну науково-практичну конференцію «Правові засади організації та здійснення публічної влади», присвячену 85-річчю від дня народження доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова, що відбулась у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова 31 березня 2023 року. Розміщені у збірнику тези доповідей стосуються таких напрямів: «Роль доктрини Леоніда Юзькова у розвитку правових засад організації та здійснення публічної влади в Україні», «Конституційно засади організації публічної влади: вітчизняний та зарубіжний досвід», «Особливості здійснення публічної влади в умовах воєнного стану», «Проблеми та перспективи реформування територіальної організації публічної влади в Україні», «Адміністративно-правове забезпечення діяльності публічної адміністрації», «Фінансово-правові аспекти організації та здійснення публічної влади», «Електронне урядування як основа взаємодії держави та суспільства».

Збірник розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів і наукових установ, студентів, аспірантів та докторантів, практичних працівників і широкий читацький загал.

Організаційний комітет VI Міжнародної науково-практичної конференції «Правові засади організації та здійснення публічної влади», присвяченої 85-річчю від дня народження доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова, не завжди поділяє думку учасників конференції.

У збірнику максимально точно збережена орфографія, пунктуація та стилістика, які були запропоновані учасниками конференції.

Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу, дотримання принципів академічної доброчесності несуть учасники конференції, їхні наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи вищих навчальних закладів і наукових установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

УДК 342.9(477)

© Колектив авторів, 2023

© Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2023

ISBN 978-617-7572-61-8

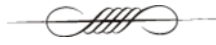
ЗМІСТ

Андон'єва В. Л. Особливості кримінально-правового регулювання торгівлі людьми в умовах воєнного стану.....	13
Андрійко О. Ф. Трансформаційні процеси в Україні і адміністративне право	15
Бабій Р. В. Інститут бізнес-омбудсмана в механізмі захисту економічних прав людини: соціально-історичні та політико-правові умови та фактори виникнення	18
Баймуратов М. О., Кофман Б. Я. Формування парадигми «права людини – муніципальні права людини – муніципальна людина» як стратегічно-базового напрямку демократичної правової державності	21
Бальцій Ю. Ю. Децентралізація публічної влади: питання визначення та шляхи вдосконалення	25
Барвіненко В. Д. Принцип врахування історичних, національно-культурних, соціально-економічних та інших особливостей здійснення місцевого самоврядування....	27
Батанов О. В. Розвиток конституції України у фокусі конституціоналізації інституту центрального банку в зарубіжних країнах.....	30
Батанова Н. М. Проблеми конституційно-правової відповідальності Верховної Ради України.....	34
Бачинський Д. В. Особливості розвитку сучасного маркетингу в Україні.....	37
Бедрій Р. Б. Роль органів місцевого самоврядування у забезпеченні сталого економічного розвитку громад в умовах воєнного стану	40
Бекас Я. А. Пріоритетні напрямки формування ефективної системи управління якістю в Україні.....	42
Бесчастний В. М. Актуальні питання діяльності секретаріату Конституційного Суду України.....	44
Бичок С. В., Ніколаєва Л. В. Аналіз ефективності впровадження електронного урядування в Україні: досягнення та проблеми.....	47
Борисенко М. В. Незаконне збагачення з точки зору кримінального права: проблемні аспекти і можливості їх вирішення	50
Бригінець О. О. Перспективи розвитку міжнародного валютного контролю	53
Буханевич О. М., Івановська А. М. Побудова сервісної демократичної держави: досвід європейських країн.....	55
Vahanova L. Legal basis for confiscation of business of citizens aggressor country.....	57
Васечко В. О. До питання правового регулювання тимчасового захисту переміщених осіб в Європейському Союзі	59
Васюта Ю. В. Конституційні засади розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами	62
Ватрас В. А. Місце постанов Верховної Ради України у системі джерел сімейного права	65
Ващенко Д. О., Чубань В. С. Перспективи удосконалення діяльності органів публічної адміністрації.....	67
Виговська Т. В. Екстероризм як напрямок державної політики росії в Україні.....	69
Виговський Д. Л. До питання використання категорії «військовополонений» згідно з чинним Кримінально-виконавчим кодексом України.....	71

Ільницький О. В. Проблеми законодавчого встановлення меж свободи пересування та вільного вибору місця проживання в умовах правового режиму воєнного стану	204
Кармаза О. О. Особливості роботи центральної виборчої комісії в умовах воєнного стану	208
Кирилова О. О. Принцип презумпції невинуватості та забезпечення доведеності вини в діяльності слідчого судді	211
Кіріл О. О. Електронне урядування та державне управління	212
Кірін Р. С. Конституційні засади реформи субрегіонального рівня адміністративно-територіального устрою України	214
Клімов В. А. Елементи компетенції суб'єктів публічного управління у доктрині публічного управління та адміністрування	217
Коваль О. А. Органи адвокатського самоврядування як суб'єкти адміністративно-правового забезпечення реформи адвокатури України	219
Ковальчук В. В. Роль держави у забезпеченні інформаційної безпеки в умовах гібридної війни	221
Ковальчук І. В. Юридичні аспекти цифрового підпису в електронній комерції: міжнародний досвід	223
Ковний Ю. Є. Нормативні стандарти та правореалізаційна практика щодо правового становища ромів	226
Ковтун О. М. Міжнародна практика компенсації екологічної шкоди, заподіяної внаслідок воєнних дій: досвід для України	227
Кожушко О. О. Проблемні питання адміністративно-правового регулювання надання адміністративних послуг органами місцевого самоврядування	230
Козорог Є. Д. Деонтологічні основи правоохоронної діяльності	232
Коломоєць Т. О. Вільне володіння англійською мовою як обов'язкова умова доступу особи до публічної служби в Україні у повоєнний період	234
Комзюк А. В., Комзюк В. Т. Щодо окремих повноважень Президента України і їх відповідності Конституції України	237
Корж І. Ф. Міжнародні стандарти для е-урядування в Україні	239
Корж Т. І. Місце Федерального Конституційного суду Німеччини у механізмі захисту прав людини	242
Корнева Т. В., Сірочук І. В. Банківський сектор: сутність та нормативно-правове забезпечення його функціонування в умовах воєнного стану	244
Корюгін А. В. Методичні підходи до оцінки ефективності управління внутрішнім середовищем організації	246
Косенко Є. Є. Способи тлумачення Конституції та законів	250
Костицький М. В., Кушакова-Костицька Н. В. Очікувані перспективи розвитку публічної влади в контексті технологічної цивілізації	253
Костроміна О. Г., Касіч Е. О. Неурядові організації в Україні: загальна характеристика та правові засади управління	255
Костяшкін І. О. До питання правового забезпечення сучасного адміністративно-територіального устрою в Україні	257

4. Магда Є.В. Гібридна війна : вижити і перемогти / Є.В. Магда. – Х. : Віват, 2015. – 304 с.

5. Rącz A. Russia's Hybrid War in Ukraine. Breaking the Enemy's Ability to Resist. Helsinki: The Finnish Institute of International Affairs, 2015. 104 p. URL: <https://www.fiia.fi/wp-content/uploads/2017/01/fiia-report43.pdf>.

Ковальчук Інна Валентинівна,
*доцент кафедри публічно-правових дисциплін
Білоцерківського національного аграрного університету,
кандидат юридичних наук, доцент*

ЮРИДИЧНІ АСПЕКТИ ЦИФРОВОГО ПІДПISУ В ЕЛЕКТРОННІЙ КОМЕРЦІЇ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Хоча існують значні відмінності в конкретних законах, що регулюють контракти, загально визнано, що контракт має обов'язкову силу та підлягає виконанню. Контракт повинен відображати наміри, права та обов'язки сторін незалежно від того, який закон застосовується.

Цифрові підписи дуже важливо вивчати з точки зору правових аспектів, оскільки цифрові підписи визначають дійсність контрактів в електронній комерції. В електронній комерції існує цифровий підпис, який не схожий на підпис, відомий досі, він полягає у використанні різних методів для ідентифікації документа, щоб документ або дані не лише ідентифікували відправника, але й забезпечували цілісність документа, щоб він не змінювався в процесі передачі контрагентам.

Деякі дослідження [1, с. 45] щодо дійсності цифрових підписів в угодах електронної комерції, були присвячені лише одному аспекту – дійсність цифрових підписів в угоді, без уточнення інших правових аспектів, пов'язаних з цифровими підписами. в електронній комерції. Тобто, цифровий підпис необхідно приймати як підпис, який може бути накладений власником або особою, уповноваженою власником, яка бажає бути юридично зобов'язаною відповідно до підписаного контракту.

В інших працях юристів в галузі ІТ права пояснюється, що цифрові підписи по суті дозволяють сторонам автентифікувати свій документ під час спілкування в Інтернеті. Це особливо корисно для сторін, які хочуть знати, що їхній контракт має силу, або для компаній, які хочуть бути впевненими, що клієнти, з якими вони мають справу, правдиво представляють себе [2, с. 466]. Інша думка юристів, що цифровий підпис із використанням криптографічного програмного забезпечення та власник цифрового підпису використовуватиме закритий ключ відправника для перетворення повідомлення в цифровий підпис [3, с. 50-51], тобто цифровий підпис – це послідовність бітів, створена, коли особа, яка має намір підписати електронний документ, запускає своє повідомлення через односторонню функцію для створення унікального ідентифікатора, який використовується для перевірки відправника [4, с. 36-37].

Цифрові підписи не є ручними підписами, відсканованими та прикріпленими до документів або електронних листів, які ми надсилаємо. Цифровий підпис – це один із способів використання криптографічних методів, який спрямований на виявлення неавторизованої модифікації даних і перевірку автентифікації особи відправника [5]. Призначення цифрового підпису в документі – забезпечення автентичності документа. Цифровий підпис насправді не є підписом, як це існує досі, цифрові підписи використовують різні методи для позначення документа, так що цифрові підписи не лише ідентифікують дані відправника, але й цифрові підписи також забезпечують цілісність документа, не змінюючи його під час процесу передачі [6]. Надання цифрових підписів надісланим електронним даним зможе показати, звідки насправді надійшли електронні

дані. Гарантована цілісність повідомлення може бути забезпечена завдяки наявності цифрового сертифіката.

Цифровий сертифікат містить інформацію про користувачів, зокрема:

1. Ідентичність
2. Авторитет
3. Правовий статус
4. Статус користувача

Цей цифровий сертифікат має різні рівні, які визначають, скільки повноважень має користувач. Прикладом цих повноважень або кваліфікації є те, що якщо компанія хоче вчинити юридичну дію, то стороною, уповноваженою представляти компанію, є рада директорів. Тому, якщо компанія хоче вчинити юридичну дію, цифровий сертифікат, який використовується, є цифровим сертифікатом, який належить директорам компанії.

Використовуючи цей цифровий сертифікат, третя сторона, пов'язана з власником цифрового сертифіката, може бути впевненою, що повідомлення від цього користувача правдиве. Цілісність пов'язана з цілісністю надісланих даних. Одержувачі повідомлення/даних можуть бути впевнені, що отримане повідомлення збігається з надісланим.

Використання цифрових підписів, які застосовуються до електронних повідомлень або надісланих даних, може гарантувати, що ці електронні повідомлення або дані не зазнають змін або модифікації неавторизованою стороною. Це гарантія автентичності, що видно з хеш-функції в системі цифрового підпису, де одержувачі даних можуть порівнювати хеш-значення. Якщо хеш-значення однаково та відповідне, то дані справді автентичні, жодних дій для зміни даних під час процесу доставки не було, тому автентичність гарантована. І навпаки, якщо хеш-значення інше, то це слід відразу запідозрити, це означає, що одержувач отримує дані, які були змінені.

Відправник повідомлення не може заперечувати, що він надіслав повідомлення чи заперечувати зміст повідомлення, оскільки є можливість простежити його рух. «Невідомність» є дуже важливою для електронної комерції, якщо транзакція здійснюється через мережу Інтернет, електронні контракти або платіжні операції [7, с. 5]. Ця неспростовність виникає через наявність цифрових підписів, які використовують асиметричне шифрування. Це асиметричне шифрування передбачає наявність закритого та відкритого ключів. Повідомлення, зашифроване за допомогою закритого ключа, можна відкрити або описати лише за допомогою відкритого ключа відправника.

Повідомлення у вигляді електронних даних, що надсилаються, є конфіденційними, тому не кожен може дізнатися про зміст електронних даних, які підписані та внесені в цифровий конверт. Наявність цифрового конверта, який містить невід'ємну частину цифрового підпису, призводить до того, що зашифроване повідомлення відкриває лише правомірна особа. Рівень конфіденційності зашифрованого повідомлення залежить від довжини ключа або ключа, який використовується для шифрування. У той час стандартна довжина ключа становила 128 біт.

Захист даних в електронній комерції за допомогою криптографічних методів за допомогою схеми цифрового підпису є технічно прийнятним і застосовується, але якщо розглядати його з точки зору права, йому все ще бракує нормативно-правового регулювання.

Характерні особливості, які притаманні для цифрових підписів:

1. Він справжній; повідомлення, що містить цифровий підпис, також може бути доказом, так що сторона, яка ратифікує (яка підписала), не може заперечувати, що вона ніколи не підписувала даний документ.

2. Ексклюзивний, дійсний лише для документа (повідомлення) або його точної копії. Підпис не можна автоматично перенести на інший документ. Це також означає, що якщо документ змінено, цифровий підпис повідомлення більше не дійсний.

3. Автентифікація контракту в електронній комерції.

Цифрові підписи загалом спрямовані на полегшення ведення бізнесу. Підпис може використовуватися для авторизації документів. Якщо зміни документу відбудуться після оформлення електронного підпису, то це буде точно відомо. Цифрові підписи, включно з тими, що використовуються в договорах електронної комерції, використовуються як електронні докази, і тому повинні бути отримані відповідно до існуючих законів і найкращих практик для забезпечення отримання в суді [9, с. 11].

Підписання документа має чотири основні цілі, а саме як доказ, знак згоди, виконання формальності та ефективність.

Нормативно-правове регулювання використання електронних підписів регулюється окремими законодавчими актами. Наприклад, для Сполучених Штатів Америки – це Закон США про електронний підпис у світовій та національній торгівлі 2000 року (ESIGN), Уніфікований закон про електронні транзакції (UETA); eIDAS для Європейського Союзу (EU № 910/2014) щодо електронних підписів і передачі, що робить електронні підписи юридично обов'язковими; у Сполученому Королівстві законодавством, еквівалентним Закону ESIGN у Сполучених Штатах, є Закон про електронні комунікації 2000 року.

У 2014 році Європейський парламент скасував Директиву про електронний підпис (1999/93/EC) з метою створення більш єдиного ринку для електронних транзакцій. Заміною став Регламент ЄС № 910/2014 про електронну ідентифікацію та довірчі послуги для електронних транзакцій на внутрішньому ринку, також відомий як eIDAS.

Отже, цифрові підписи відіграють важливу роль у дійсності контрактів в електронній торгівлі. Цифрові підписи, сертифіковані або не сертифіковані, визнаються законом і мають юридичну силу в міжнародному торговому праві, якщо особа підписанта та всі процеси підписання відомі, однак використання цифрових підписів також може призвести до юридичних проблем.

Виходячи з наведеного вище юридичного аналізу, електронні підписи, сертифіковані як дійсні, мають таку ж юридичну силу та правові наслідки як і звичайні підписи уповноважених осіб.

Література:

1. Rehulina, Keabsahan, (2019). Digital Signature Dalam Perjanjian E-Commerce, The Journal of Law, Volume 1, P.45-50.
2. Kalama M. Lui Kwan, (1999). Recent Developments in Digital Signature Legislation Electronic Commerce, Berkeley Technology Law Journal, Vol 14 No. 1, Annual Review of Law and Technology, P. 463-481.
3. Charles R. Merrill, (1997). Science & Technology Digital : Signature Guideline For Electronic Commerce, Best ABA Sections Journal, Solo & Small Firm Section, Vol. 1, No. 2, P. 50-51.
4. Paul R. Katz & Aron Schwartz, (1997). Electronic Documents and Digital Signaturing : Changing The Way Business is Conducted and Contracts are Formed, Best of ABA Section Journal, Solo & Small Firm Section, Vol. 1 No. 1, P. 36-37.
5. Rahmat Sobari, (2005). Penggunaan Tanda Tangan Digital untuk Pengamanan Pertukaran Informasi, Tugas Akhir Proteksi dan Teknik Keamanan Sistem Informasi Bab IV: Cryptography, Program Magister Teknologi Informasi Fakultas Teknik Komputer Universitas Indonesia, Hlm. 15.
6. Edmon Makarim, (1999). Kerangka Hukum digital Signature Dalam Electronic Commerce, Makalah Dipresentasikan di Hadapan Masyarakat Telekomunikasi Indonesia Pada Bulan Juni di Pusat Ilmu Komputer Universitas Indonesia, Depok Jawa Barat.
7. Pja Ponka, (1999). Legal Aspects of Digital Signatures and Non Repudiation, The Journal of Information Law and Technology, Vol. 2, P.4-11.
8. Kancauskiene, Jolita, (2019). Computer forensics and electronic evidence in criminal legal proceeding, Digital Evidence & Electronic Signature Law Review Journal, Volume 16, SAS University of London, P.10-17.